

BURTNIEKU VĒSTIS

1997. gada marts-aprīlis

Burtnieku pagasta izdevums

PAGASTA PADOMES SĒDĒS

28.02.1997.

V.ZVEJNIECE

25.03.1997.

- Pieņēma 1997.gada budžeta projektu.
- Apstiprināja zemes nomas līgumus.
- Dzēsa zemes īpašuma kompensācijas sertifikātus naudā par «Krastu» zemi un daļēji par «Rijnieku» zemi.
- Izmainīja zemes robežas «Meiju» un «Gulbju» saimniecībām.
- Atļāva tirgoties ar alkoholiskajiem dzērieniem Valmieras pat. b-bas veikaliem, atļāva tirgoties arī ar tabakas izstrādājumiem.
- Lēma par kokmateriālu piešķiršanu.
- Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz dzīvokli Nr.4 Jaunatnes ielā 20.
- Piešķīra pabalstus.
- Nolēma ieplānot pagasta budžetā līdzekļus zobu protezēšanas atmaksai pensionāriem (līdz Ls 25.-).
- Piešķīra līdzekļus pensionāru sveikšanai nozīmīgākajās jubilejās.
- Izveidoja orgkomiteju pagastu sporta spēļu sarīkošanai š.g. 31.05.
- Nolēma daļēji atmaksāt Burtnieku mazpulka izdevumus.

- Apstiprināja zemes nodokļa likmes 1997.gadam.
 - zemēm, kur kadastrālā vērtība nav noteikta - 2.28 Ls/ha. Nodoklis jāmaksā par visu zemi, t.sk. mežu.
 - augļu dārziem, dārzkopības sabiedrībām - 14.85 Ls/ha.
 - Zemēm, kas izmantojamas uzņēmējdarbībā - 75.60 Ls/ha.
 - nodokļa atlaidi 25% apmērā piešķīra Černobiļas invalīdiem.
- Atbalstīja ideju izveidot rajona sadarbības padomi.
- Pieņēma darbā Ainu Liepkalni par kasieri pagasta padomē.
- Mainīja zemes lietošanas veidu firmai «Savariņa» SIA.
- Apstiprināja zemes nomas līgumus.
- Pagarināja pieteikšanās termiņu par saimniecības daļas vadītāju līdz 20.aprīlim.
- Atļāva uzstādīt ceļa zīmi «Braukt aizliegts» pie «Dūres» mājām uz ceļa, kas iet lejā uz ezeru.
- Piešķīra līdzekļus sporta un kultūras pasākumiem.
- Atļāva tirgoties ar alkoholiskajiem dzērieniem A.Kleinberga veikalā-kafejnīcā «Rīts».

Sēdē piedalījās visi deputāti.

Jāpārslēdz zemes nomas līgumi
par augļu dārzu un sakņu dārzu izmantošanu.

Seko jiet informācijai !

Pagasta padomes vēlēšanu rezultāti.

Vēlēšanās piedalījās vairāk nekā 600 vēlētāju, un par derīgām tika atzītas 613 vēlēšanu zīmes. No šīm balsīm 420 tika nodotas par Politiski represēto un pensionāru (PR) vēlētāju apvienību, nodrošinot 5 deputātu vietas padomē. Pa vienai vietai ieguva vēlētāju apvienības «Burtnieku zemei un ļaudim» (BZ) un «Arājs» (A), attiecīgi saņemot 108 un 85 vēlētāju atbalstu. Atbilstoši burtnieciņu vēlmei, jaunās pagasta padomes sastāvs alfabētiskā kārtībā ir sekojošs:

Dzidra Grīnberga	A	121
Gunārs Laizāns	BZ	142
Iveta Logina	PR	453
Uldis Mārtiņsons	PR	685
Uldis Millers	PR	420
Zenta Skrastiņa	PR	577
Ādolfs Varšlavāns	PR	506

Iegūto balsu skaits ir veidots, summējot nodoto balsu skaitu ar pozitīvajām atzīmēm un atņemot svitrojūmus.

Interesanti burtnieciņu vērtējumam varētu būt papildus rezultāti, kas parāda izvirzīto kandidātu popularitāti vēlētāju vidū. Kreisajā pusē saraksts veidots, pamatojoties uz pastāvošo vēlēšanu sistēmu, un parāda visus kandidātus to iegūto vietu secībā. Labajā pusē dota popularitātes tabula, kurā kandidāti sarindoti, atkarībā no iegūtajām «+» un «-» atzīmēm.

Uldis Mārtiņsons	PR	685	Uldis Mārtiņsons	PR	+265
Zenta Skrastiņa	PR	577	Zenta Skrastiņa	PR	+157
Gunārs Laizāns	BZ	142	Ādolfs Varšlavāns	PR	+86
Dzidra Grīnberga	A	121	Dzidra Grīnberga	A	+36
Ādolfs Varšlavāns	PR	506	Gunārs Laizāns	BZ	+34
Iveta Logina	PR	453	Iveta Logina	PR	+33
Uldis Millers	PR	420	Irēna Varšlavāne	BZ	+26
Edmunds Ozoliņš	PR	315	Armands Reinis	A	+26
Irēna Varšlavāne	BZ	134	Jānis Jurašs	BZ	+24
Anatolijs Kindzulis	PR	311	Jānis Saulītis	A	+21
Armands Reinis	A	111	Juris Perovs	A	+15
Jānis Jurašs	BZ	132	Anrijs Borsuks	A	+12
Jānis Saulītis	A	106	Gunta Daļeckā	BZ	+11
Gunta Daļeckā	BZ	119	Andis Grīnbergs	A	+10
Juris Perovs	A	100	Uldis Millers	PR	0
Edvīns Kīns	BZ	107	Ainārs Lismanis	A	0
Baiba Kuple	BZ	105	Edvīns Kīns	BZ	-1
Anrijs Borsuks	A	97	Baiba Kuple	BZ	-3
Andris Plūme	BZ	105	Andris Plūme	BZ	-3
Andis Grīnbergs	A	95	Edmunds Ozoliņš	PR	-105
Ainārs Lismanis	A	85	Anatolijs Kindzulis	PR	-109

Jaunievēlētās pagasta padomes pirmā sēde notika 1997.gada 17.martā. Par padomes priekšsēdētāju vienbalsīgi atkārtoti ievēlēja Uldi Mārtiņsonu, par priekšsēdētāja vietnieku arī vienbalsīgi - Ādolfu Varšlavānu. Izveidoja trīs padomes pastāvīgās komitejas:

Finansu komiteja - U.Mārtiņsons, U.Millers, Ā.Varšlavāns;

Sociālo, kultūras, izglītības un sporta jautājumu komiteja - Ā.Varšlavāns, I.Logina, U.Millers;

Tautsaimniecības komiteja - G.Laizāns, Dz.Grīnberga, Z.Skrastiņa.

Materiālu sagatavoja Dz.Grīnberga, A.Kļaviņš, V.Zvejniece.

PAGASTTIESAS DARBĪBAS VIRZIENI*pagasttiesas darbiniece I.Vintēna*

Pagasttiesa ir pagasta pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kura palīdz ģimenēm tiesiski risināt to problēmas. Pagasttiesām, atšķirībā no bāriņtiesām, kas darbojas pilsētās, ir arī notariālas funkcijas. Pagasttiesas kompetence ir plaša, tās darbības virzieni:

1. Izšķirt vecāku domstarpības bērnu un vecāku personiskajās attiecībās:

- pieņemt lēmumu par bērna uzvārda, vārda un tautības ierakstu personu apliecinošos dokumentos;
- lemt par vecāku tiesībām satikties ar bērnu, kas vecāku šķiršanās gadījumā atstāts pie viena no vecākiem;
- izšķirt vecāku domstarpības bērna audzināšanas jautājumus.

2. Bērna personisko un mantisko interešu aizstāvēšana attiecībās ar vecākiem:

- lemt par atļaujas došanu stāties laulībā pirms 18 g. vecuma sasniegšanas, ja šādu atļauju nav devis neviens no vecākiem vai aizbildņiem;
- gadījumos, kad miris viens no vecākiem, gādāt par atstātā mantojuma saraksta sastādīšanu un mantojuma glabāšanu, piedalīties bērna mantojuma daļas izdalīšanā, ja pārdzīvojušais laulātais dodas jaunā laulībā;
- dot atļauju mantojuma sadalīšanai, bērna mantas atsavināšanai, iekļāšanai u.t.t.;

- iecelt aizbildni tiesisku darījumu noslēgšanai starp nepilngadīgiem bērniem un viņu vecākiem;
 - lemt par vecāku varas pārtraukšanu vai tās atjaunošanu;
 - lemt par vecāku varas atņemšanas vai atjaunošanas lietas ierosināšanu tiesā;
 - lemt par aizbildnības nodibināšanu un izbeigšanu, kā arī uzraudzīt aizbildņa rīcību;
 - dot atzinumu par adopciju un paternitāti; pagasttiesas uzdevums ir noskaidrot, vai adopcija ir vēlama vai nevēlama, vai tā ir bērna interesēs.
3. Kārtot aizgādības jautājumus:

- lemt par lietas ierosināšanu tiesā aizgādības nodibināšanai nepilngadīgām personām, kurām tas nepieciešams veselības stāvokļa dēļ, ja šīm personām nav tuvinieku;
- iecelt aizbildņus saskaņā ar tiesas spriedumu par aizgādības nodibināšanu.

Pagasttiesa sastāda testamentus, pieņem testamentus glabāšanā, apliecina darījumus, sniedz palīdzību mantojuma lietu kārtošā un steidzamos gadījumos kārtā mantojuma apsardzes lietas.

KAS JAUNS BURTNIĒKU SKOLĀ*U.Millers.*

Nenoliedzami, ka skolu finansējums ir daļēji par maz, lai jūtami varētu uzlabot mācību procesa nodrošinājumu. It sevišķi to izjūt lauku skolas, kur līdzekļu pietiek labi ja saimnieciskām vajadzībām. Ir patīkami, ja šajā situācijā skolai tiek sniegta palīdzība. Šajā mācību gadā palīdzību saņēmām no mūsu skolas bijušajiem absolventiem Bebra k-ga, Broša k-ga un Grūbes k-ga. Pateicoties viņiem, skola ieguva labu Ziemassvētku dāvanu - piecus IBM datorus un kvalitatīvu strūklas tipa printeri. Varējām praktiski atrisināt informatikas apmācību. Otra dāvana no ASV dzīvojošiem latviešiem bija iespēja par saziemotiem līdzekļiem iegādāties modernu

zobārstniecības urbi. Šī iekārta skolā ir uzstādīta, un daudzi skolēni to jau ir novērtējuši.

Par ASV latviešu līdzekļiem 100 skolas skolēniem ir piešķirtas brīvpusdienas. Arī tas nav maz.

Pagājušajā pavasarī mūsu skolā viesojās skolotāju un skolēnu grupa no Zviedrijas Stenungsundas pilsētas. Šogad Zviedrijas valdība turpina finansēt šo sadarbību, tā rezultātā no 2.aprīļa līdz 9.aprīlim Stenungsundas pilsētā viesojās 4 skolotāji un 4 skolēni no mūsu skolas. Šī brauciena mērķis ir izstrādāt projektu turpmākai sadarbībai, kā arī iepazīties ar Zviedrijas skolu sistēmu.

Burtnieku ev.lut.draudzes darbība 1996.g.*D.Kalcenava*

1996.gadā Burtnieku draudzē noturēti 75 dievkalpojumi, tai skaitā 13 ar Svēto vakarēdienu. Noturēti 17 svētbrīži - 8 kapos, 9 mācītājmājā un baznīcā. Draudzei pievienojušies 25 cilvēki, 17 aizgājuši - 5 miruši, 9 nainijuši dzīves vietu, 3 aizgājuši uz citu konfesiju. Kristīti 40 bērni un 17 pieaugušie, 20 iesvētīti, 2 pāri laulāti. Sagatavotas divas konfirmandu grupas (februārī un jūnijā notikušas iesvētības), rudenī iesāktas konf.nodarbības Rencēnos. Darbojas trīs svētdienas skolas: Rencēnos (20 bērni, viena skolotāja), Bērzainē (35 bērni, viena skolotāja), Burtniekos (70 bērni, 5 skolotāji). Burtnieku draudzē 1997.gada 1.janvārī Burtniekos ir 139, Rencēnos - 62, Bērzainē - 22 locekļi.

No 7. līdz 12.maijam mūsu draudzē un Burtnieku vidusskolā viesojās Zviedrijas Stenungsundas pilsētas Kristindālskolas 5 skolotāji un trīs bērni. Jūnija sākumā vienu nedēļu Mācītājmājā dzīvoja un strādāja Valmieras mākslas skolas pasniedzēji, kuri dāvināja mākslas darbus. 20. un 21.jūnijā Burtnieku draudzē viesojās brāļu draudzes mācītājs-vikārs Lars Hjort no Norums pastorāta Zviedrijā, viņš piedalījās arhibīskapa vizitācijas laikā Burtnieku baznīcā un Rencēnu kapellā iesvētīšanas dievkalpojumā. Tajā pašā laikā Burtnieku draudzē viesojās mācītāja Ģirgenzona dzimtas pēcteči, kuri pasniedza naudas ziedojumu Burtnieku baznīcas remontam. 23.jūnijā Burtnieku draudzē viesojās arhibīskaps Jānis Vanags, kurš kopā ar zviedru mācītāju vadīja dievkalpojumu. Arhibīskaps iepazinās ar draudzes darbību, bija apmierināts ar to. Pēcpusdienā arhibīskaps devās uz Rencēniem, kur tika iesvētīta Burtnieku draudzes Jāņa Kristītāja vārdā nosauktā Rencēnu kapella. Iesvētīšanas dievkalpojumā piedalījās arhibīskaps Jānis Vanags, vikārs Lars Hjort no Zviedrijas, Valmieras iecirkņa prāvests Andrejs Kavacis, Latvijas armijas kapelāns Atis Vaickovskis, mācītāji Guntis Kalme un Gunārs Ozols, viesi no Matišu, Mazsalacas un Strenču draudzēm.

4.jūlijā Mācītājmājā notika Svētdienas skolas bērnu nometne. 6.jūlijā Valmierā notika II kora mūzikas festivāls. Kori pirms svinīgā pasākuma izbrauca dziedāt baznīcās. Notika koncerts Burtnieku baznīcā, kurā piedalījās koris no Zviedrijas, kori «Valmiera» un «Cantus» no Rīgas, Rencēnu kapellā dziedāja Valmieras «Jumara».

No 12. līdz 14.jūlijam Diakonijas dienas Burtniekos. Tās vadīja māc.Māris Sants un lektori no Rīgas. No 24. līdz 31.jūlijam Mācītājmājā viesojās 6 brāļu draudzes pārstāvji no Norum pastorāta. No 1. līdz 3.augustam Svētdienas skolas skolotāju seminārs. To vadīja kristīgās skolas pasniedzēja Gundega Lapiņa un maģistre Jolanta Apine. 4.augustā notika piemiņas dievkalpojums Mārtiņam Celmam, viesojās M.Celma radnieki no Latvijas, Amerikas un Zviedrijas. 25.augustā Draudzes sapulce un draudzes 8 gadu atceres svētku dievkalpojums.

28. un 29.septembrī Brožu dzimtas saiets Mācītājmājā. Viesojās arī māc.G.Ozols.

No 28. līdz 30.septembrim Burtnieku draudzē viesojās Māsu draudzes mācītāja-prāveste Lauma Zuševica no Milvoku Sv.Trīsvienības draudzes ASV. Viņa vadīja dievkalpojumus Rencēnos un Burtnieku baznīcā. Viesojās arī Ogres bērnu mūzikas skolas koris. Māc.L.Zuševica iepazinās ar draudzes darbu. Palīdzējām kontaktēties ar Burtnieku vidusskolu, Rūjienas slimnīcu un Dauguļu internātskolu, kuriem Milvoku draudze sniedz palīdzību.

1997.gada vasarā plānotie pasākumi.

Jūnijā plānota Valmieras mākslas skolas pasniedzēju darba un atpūtas nometne, kurā mākslinieki savās gleznās, grafikās, akvareļos iemūžina Burtnieku baznīcas apkārtni. Parasti tāda nometne beidzas ar pasniedzēju darbu izstādi Mācītājmājā un dažu darbu dāvinājumu draudzei. Iepriekšējos gados dāvinātos darbus varat apskatīt Mācītājmājās telpās.

Arī šajā vasarā jūlija sākumā notiks Svētdienas skolas bērnu nometne. Jūlijā Burtnieku draudzē viesosies un strādās Burtnieku draudzes bijušā mācītāja Teodora Leonharda Ģirgenzona (kalpojās Burtnieku dr. no 1860. līdz 1894.g.) pēcnācēji no Vācijas.

Turpinās arī Burtnieku baznīcas atjaunošanas un restaurācijas darbi: altāra un kanceles restaurācija, iekšdarbi, apkārtnes sakopšana. Katru piektdienas pēcpusdienu aicinām uz baznīcas apkārtnes sakopšanas talkām.

Interesentus, kuri vēlas uzzināt par Burtnieku ev.lut.draudzes pasākumiem un dzīvi vai vēlas pieteikt bērnus kristībām vai pieteikties iesvētes mācībām, gaidām Mācītājmājā katru piektdienu pl.13.00-17.00, vai šai pašā laikā zvaniem pa tālr.42693. Katra mēneša otrajā un ceturtajā svētdienā 14.00 notiek dievkalpojumi Burtnieku ev.lut. baznīcā, ziemas periodā Mācītājmājā.

PALDIES !

Aizejot no darba saimniecībā, pēc gandrīz 21 darba gada tajā, es melotu, ja teiktu, ka jutos brīnīšķīgi. Un tikai darbs, ko Jūs, burtniecieši, un arī valmierieši, sagādājāt ar saviem pasūtījumiem, man ļāva pārvarēt šos grūtus mirkļus. Un par to saku Jums «PALDIES». Un tagad, kad Jūs esat ievēļējuši mani pagasta padomē, es vēlreiz saku Jums, burtniecieši, paldies un centīšos, cik likums un pagasta budžets atļaus, sekmēt tos lēmumus un pasākumus, kas nāk par labu burtnieciešiem, neskatoties, vai tas ir pensionārs, saimniecības strādnieks vai vienkārši pagasta iedzīvotājs, vai zemnieks, vai arī uzņēmējs, vai arī bezdarbnieks!

Tagad mūsu ģimenei ir nodibināta zemnieku saimniecība «Renči», kura nodarbojas galvenokārt ar mežizstrādi, un es sniegšu pakalpojumus:

1. apstādījumu ierīkošanā un projektēšanā;
2. ziedu pušķu (jebkuram dzīves gadījumam), vainagu, telpu dekoru veidošanā (vēlams pieteikt);
3. audzēšu dekoratīvus kokus, krūmus un puķu stādus.

Un tas viss Jūsu skaistumam un priekam, burtniecieši!

Cerot uz sadarbību, Zenta Skrastiņa.

Rokdarbu izstāde

G.Daļecka.

Šogad Lieldienās burtniecieši atkal varēja apskatīt un smelties ierosmes tradicionālajā rokdarbu izstādē. Te varēja redzēt gan adījumus un tamborējumus, gan izšuvumus un gleznojumus, gan līmējumus un zīmējumus. Prieks par visiem izstādes dalībniekiem - gan tiem, kas piedalās katru gadu, īpaši gatavojas un iepriecina ar kaut ko jaunu, skaistu un interesantu, gan tiem, kas piedalījās pirmo reizi. Izstādē piedalījās 16 rokdarbnieces - Ruta Skujeniece, Sarmīte Pērkone, Sk. ģ. Miza, Austrā Vitola, Mirdza Vitola, Elga Zariņa, Alla Grigorjeva, Antra Rasupe, Agita Bimsteine, Ilze Cara, Inga Kļaviņa, Indra Caune, Daina Rasupe, Anna Fjodorova, Tatjana Eglīte, Mirdza Goldberga.

Izstādes apmeklētāji priecājās par bērnu audzētāju darbinātājiem olu zaķiņiem un cāliņiem. Daudzu interesi piesaistīja skolas bērnu dažādās tehnikās veiktie darbi. Prieks par mazpulcēnu veikumu - interesantajiem veidojumiem no māla, no papīra. Mājturības stundās paveikto - tamborējumus, izšuvumus, adījumus rādīja 5., 6., un 7. kl. meitenes.

Lai veselība, veiksmē un darba spars arī turpmāk! Uz tikšanos nākošā gada Lieldienās!

Vitamīni Tavai veselībai

no žurnāla «Santa» 1997.g.marta numura.

Mango - bagātīgākais B karotīna (organismā pārvēršas A vitamīnā) avots. Divi augļi nodrošina organismam nepieciešamo dienas devu. Uzlabo apetīti. Nostiprina asinsvadu sienīgas.

Apelsīns - auglis - «medicīnas aptieciņa», satur kāliju, B vitamīnu kompleksu, P, C vitamīnus, kalciju, cinku, pektīnu. Mizā pat vairāk C vitamīna nekā mikstumā. Ieteicams aterosklerozes profilaksei. Fitoncīdi vājina mikrobu darbību.

Kivi - viens auglis satur jūsu organismam nepieciešamo C vitamīna dienas devu.

Upenes - augsta uzturvērtība. Salīdzinot ar citiem, augā ir visvairāk C vitamīna un B karotīna, dzelzs. Pektīnvielas saista nevēlamos smagos metālus - dzīvsudrabu, svīnu, radioaktīvās vielas, hēsterīnu. Pretvēža profilakse. Piemīt dezinficējošas īpašības.

Ķirsis - satur augļskābi, kas neļauj attīstīties vēža šūnām. Šī skābe ir arī zemenēs, vīnogās.

Banāns - vislielākā enerģētiskā vērtība, ievērojams olbaltumvielu, cukura, kālija daudzums.

Dzērvenes - satur augļskābes, pektīnu, kāliju, C vitamīna daudzums ir vidējs. Benzoskābes dēļ ogas labi uzglabājas. Lieto kā temperatūru pazeminošu, atklepošanas līdzekli, mazasinības gadījumos.

Granātābolā - kālijs, dzelzs, nātrijs, fosfors, organiskās skābes, miecvielas. Palīdz novērst saaukstēšanās un infekcijas slimības, ieteicams sirds asinsvadu, aknu, nieru slimniekiem. Paaugstina darbaspējas.

Plūme - liels kālija, dzelzs avots, satur pektīnus.

Citrons - pēc sastāva līdzīgs apelsīnam, vairāk citronskābes, P vitamīna, kas profilaktiski novērš asinsizplūdumus. Pretsklerozes iedarbība. Pazemina asinsspiedienu, nomierina.

Zemenes - satur vairāk C vitamīnu nekā apelsīni, tajās ir samērā augsts dzelzs saturs, folskābe, kas nepieciešama asins radīšanai. Tibetas medicīnā ir uzskats, ka zemene aizkavē novecošanu.

Bumbieris - uzturvērtība zemāka nekā ābolam, toties augstāka enerģētiskā vērtība. Daudz šķiedrvielu, pektīnvielu, dažādu minerālvielu, bet maz vitamīnu.

Ābolā - augsts cukura sastāvs, dzelzs, pektīni, kas izvada ne tikai holesterīnu, bet arī bakteriālos toksīnus, arī svīnu, kobaltu, PP vitamīnus, organiskās skābes, kas regulē skābju sārmu līdzsvaru.

Vīnogas - galvenā sastāvdaļa - glikoze, vēl mangāns, fosfors, nātrijs, kālijs. Maz vitamīnu. Uzlabo vielmaiņas procesus, asinsriti. Īpaši ieteicamas garīgā darba veicējiem. Neiesaka cilvēkiem ar tieksmi uz aptaukošanos.

Par kultūrvēsturisko objektu saglabāšanu

Ed.Ozoliņš.

Kultūrvēsturisko objektu saglabāšanā, sabiedrības norišu aprakstos un cilvēku atmiņu pierakstos burtniecieši ir daudz ko padarījuši. Bet daudz kas ir arī zaudēts gan laika zoba, gan nepārdomātas rīcības rezultātā. Mainoties cilvēku paaudzēm, nebūtībā aizgājušas arī garīgās vērtības.

Pienācis pēdējais laiks rīkoties, lai Burtnieku novada vēsture tiktu izzināta, apkopota un saglabāta. Interese par šo darbu vairāk radās 80-tajos gados. Tā rezultātā daudz kas paveikts. Lūk īss pārskats par to.

Sakārtots Burtnieku vēsturiskais centrs. Atjaunots Burtnieku parks. Jācer, ka strūklaka «Četri gadalaiki» drīzumā tiks uzstādīta. Saglabātas no iznīcības vērdzimavas. Burtnieku baznīca un tai pieguļošās ēkas daļēji atjaunotas un tādejādi pasargātas no tālākas bojāšanās.

Padomju varas gados brīnumainā kārtā saglabājies pieminekļis kritušajiem karavīriem pie Burtnieku baznīcas.

Izveidots zirgkopības muzejs «Gaitniekos», kas reizē ir arī kultūrvēsturiska celtnē - 19.gs. lauku krogs.

Bijušās Ausekļa skolas telpās iekārtots skolu muzejs.

Šeit tika pieminēti tikai nozīmīgākie vēsturiskie objekti. Apkopojamas un saglabājamas ir arī garīgās vērtības, kuras nav fiksētas cilvēku veidojumos, bet dzīvo ļaužu atmiņā no paaudzes paaudzē. Tie ir vietvārdi, nostāsti, leģendas, teikas, notikumi no pagātnes utt. Nepierakstīti tie ar laiku zūd no ļaužu atmiņas. Padomāsim kas būtu, ja K. Barons nebūtu veicis milzīgo latvju dainu apkopšanas darbu. Paspēts pierakstīt ezera un tā krastu vietvārdus, kā arī atmiņas par kara dienu notikumiem Burtniekos. Bija iecere ar skolnieku palīdzību apzināt vietvārdus pagasta teritorijā, bet tas diemžēl netika realizēts. Novada teiku apkopšanā daudz strādājusi skolotāja V.Meirēna.

Burtnieki ir zaudējuši arī laicīgās vērtības, par kurām gribu pastāstīt savu novēroto. Burtniekiem nav gājis pāri bargs kara viesulis, un tāpēc skumji apzināties, ka daudzu kultūrvēsturisku vērtību likvidēšanā burtniecieši pielikuši savu roku.

Minēšu dažus piemērus. Baznīca ar mācītāja māju un saimniecības ēkām, tēlaini izsakoties, tika saglabāta 5 minūtes pirms divpadsmitiem. Grūti iedomāties,

kāds būtu baznīcas turpmākais liktenis - vai kādreiz atjaunotu tās izdemolēto iekšpusi un salabotu nepareizi uzlikto jumtu, par saimniecības ēkām, kas jau bija pussabrukušas, nemaz nerunājot. Šeit viss beidzās labi - ar Kultūras ministrijas, rajona, pagasta, «Zirgaudzētavas Burtnieki» un sabiedrības atbalstu posts tika novērsts, un baznīca, kā arī mācītāja muiža, pamazām atdzimst.

Kalndzimavas, vienīgās vērdzimavas plašākā apkaimē, vēl 50. gadu sākumā bija ar visu aprikojumu. Gāja gadi, un nevienam nevajadzīgās dzimavas sagrauca laika zobs un cilvēku vandālisms. Tagad daļēji saglabāts ārējais veidols.

Pilskalna 4.kl. pamatskola, pamatīga celtnē, pēc ugunsgrēka 1971.gadā no Burtnieku ciema padomes tika atdota bilancē kolhozam «Rīts», lai kopsaimniecība atjaunotu vasarā nodegušās skolas jumtu un tādejādi pamatīgi būvētā celtnē varētu turpināt kalpot sabiedrībai. Diemžēl no kolhoza valdes puses nekas netika darīts, lai kultūrvēsturiskā celtnē tiktu saglabāta, un tā jau pēc ziemas tika izlaupīta un nojaukta līdz pēdējam ķieģelim. Arī ķieģeļus kolhozam, šķiet, nevajadzēja - tos paklusām aizveda privāto māju būvētāji.

«Krogi» - pagasta skoliņa gadsimta sākumā. Pēc pēdējā skolotāja R.Trauberga nāves, kuram nepalika dzimtas turpinātāji, ēka tika meliorācijas darbos nojaukta un aprakta, bet skolas inventārs ar vērtīgiem mācību darba priekšmetiem tika izvazāts. Vēlāk, 70.gadu beigās, man gadījās noklausīties skolotāju savstarpējo sarunu, kurā viņi atzina notikušo faktu un garām palaisto izdevību saglabāt skoliņas inventāru, kas būtu unikāls papildinājums patreizējam skolu muzejam. Tagad «Krogus» atgādina pāris koku un liels akmens ceļgalā.

«Oškalnu» plauktu kalte - unikāls muižas laiku kultūrvēsturisks objekts. Bez nopietnas motivācijas tika likvidēta. Šai kaltei nebija līdzīgu tuvā un tālā apkārtnē, un tā bija pilnīgā darba kārtībā. Kolhoza laikos tur tika kaltēta labība, zālāju sēklas, linsēklas. Šis likvidācijas vai pārbūves darbs tika veikts ar Burtnieku administrācijas akceptu, lai kalti pārvestu par noliktavu. Iecerētais plāns neattaisnojās, jo grīda nebija piemērota kravas mašīnu svaram.

«Pabērzu» kapitālo mūra klēti, sauktu par «magazīnu», arī piemeklēja līdzīgs liktenis. Tika izlauzts biežais mūris, lai paplašinātu durvju ailes, pa kurām varētu iebraukt kravas mašīnas ar graudiem. Atkal veltīgi - būvētāji nebija padomājuši, ka agrākos laikos labību transportēja maisos un zem klēts izbūvēts pagrabs...

Palēnām laika zobs saēd atlikušos ordiņa pils mūrus Burtnieku parkā. Šeit prasās pēc konservācijas, bet tā, savukārt, pēc naudas...

Kā kultūrvēsturiskas celtnes vēl jāpiemin «Vilķu» rija, kurai 80. gadu beigās Burtnieku saimniecība paspēja uzsist jaunu skaidu jumtu, un rija «Zaķišos», kura gan nepiedzīvoja 90.gadus - ēka, bojātā jumta dēļ sabruka.

Vēl jāpiemin agrāko laiku zemkopības tehnika, kuru, attīstoties modernākai tehnoloģijai, likvidēja masveidā, neatstājot, uz ko paskatīties nākamajām paaudzēm. Pildot lūzņu plānu, gabalos sagrieza tvaika lokomobilu «Ruston & Hornsby». Tāds liktenis piemeklēja arī tūrkūlēju «Imanta». Abi bija labā tehniskā kārtībā, un nevienam neienāca prātā tos novietot drošā vietā piemiņai. Nezinu, vai ir vēl saglabājusies kāda zirgu vilkmes pļaujmašīna. Viena tāda visu laiku atradās pie «Gaitnieku» muzeja.

Pieminēšu vēl nelielu celtni pie baznīcas, bij. mācītājmuižas īpašumu, kur vēl 50.-60.gados glabājās liķrati. Tagad

šajā vietā atrodas transformators, bet par katafalka likteni nezinu teikt.

Arvien mazāka kļūst sabiedrības atsaucība kapsētu sakopšanas talkās, kā arī atsevišķu Burtnieku sabiedrisko darbinieku atdusas vietu aprūpē. Pilnīgi aizmirsti senkapi. Pat norādes uz tiem, kādas bija padomju laikos, vairs nav.

Laika vilciens neapturami iet savu gaitu, un notikumi, nosaukumi, kas nav dokumentāli fiksēti vai pierakstīti, nodoti aizmirstībai. Tāpat arī laicīgās būves, ja par tām nerūpējas, nolemtas sabrukšanai. Lai saglabātu materiālās un garīgās vērtības, manuprāt galvenais ir cilvēki - to ieinteresētība, uzņēmība, entuziasms. Mūsu Burtnieku novadā bez V.Stukuļa iniciatīvas nebūtu muzeja «Gaitniekos». Bez A.Kindzuļa apbrīnojamās uzņēmības nebūtu skolu muzeja. Lielu darbu veicis skolotājs Jānis Bikše (juniors), kurš no valsts arhīva materiāliem ir apkopojis Burtnieku novada vēsturi. Lielāku vai mazāku darbu pagātnes apzināšanā un kultūras vērtību saglabāšanā veikuši J. Bikše (seniors),

L.un V.Zālīši, A.Senkāne, V.Meirēna, A.Tropa, Z.Skrastiņa, A.Jansone-Zimīte, P.Zimītis u.c.

Vēstures izziņas darbs prasa lielu uzņēmību un mīlestību pret šādu darbu. Bez cilvēku iniciatīvas darbs uz priekšu nevirzīsies, un šis darbs nav kavējams, bet veicams, kamēr mums ir šādi cilvēki - sava novada vēstures pētnieki, kuri spējīgi veikt šādu apzināšanas darbu.

Atbalstu nupat dzimušo ideju, ka ir pienācis laiks šo bagāto vēsturisko mantojumu un izziņas klāstu apkopot, lai nākamajām paaudzēm būtu sistematizēts, pārskatāms materiāls par vēsturiskām norisēm mūsu novadā. Ceru, ka ideja par šo neatliekamo darbu pulcinās entuziastus, kas ar sabiedrības atbalstu novedīs to līdz iecerētajam mērķim.

Varbūt interesanti ?

V.Zālīte.

Pēc jaunajiem sarakstiem Burtnieku pagastā 1997.g.sākumā ir 428 pensionāri. Visvairāk 1930.g. dzimušo - 27, 1933.g. - 23, 1934.g. un 1928.g. - pa 22. Varbūt 2000.gadā sarīkosim 70-gadnieku salidojumu? Varbūt ieviesīsim Laimas dienu kā visa laba vēlējumu dienu, bet Laimas kā svētības nesējas īpaši greznosim? (Vai tad Lūcijas vien var gaismas kroņus nēsāt un Valentīni rosināt uz mīlestību?) Varbūt ierosināsi vēl daudz ko jauku un derīgu!

Atvainojos par kļūdu pagājušā numurā - arī Elzai Cinitei un Nellijai Tirumai šogad 85 gadi.

KURŠ KURU ?*LAA pārstāvis Andrejs Lucāns.*

Atbilstoši šādai jautājuma nostādnei, šodien ir izveidojušās attiecības starp lauksaimniekiem un valdību. Vai tiešāk sakot - starp ministru prezidentu A.Šķēli un zemniekiem.

Aplama ir iedomā, ka Latvijas lauksaimniecības paraugs ir Amerika. Tur business uz industriāliem pamatiem ir ilgas un loģiskas attīstības pamats. Šāda modeļa uzspiešana Latvijas apstākļos var nest vienīgi ekonomiskus, sociālus, nacionālus un psiholoģiskus satricinājumus. Latviešiem ir citāda vēsture un saikne ar zemi. Ir cita mentalitāte. Bet līdz ar to cits vēlamais lauksaimniecības modelis. Mums jāpieturas pie atziņas, ka jebkura lieluma saimniecība ir tiesīga dzīvot un attīstīties, ne tikai izdzīvot. Nedrīkst, bet praktiski arī nevar novilkt robežu, aiz kuras palikušajiem jāiet bojā. Nav tādas robežas. Viss atkarīgs no mums pašiem, no mūsu gribas un prasmes.

Nevar apgalvot, ka administratīvi teritoriālā reforma ir nepieciešama, ja var uzskaitīt vairāk sliktā, nekā laba, ko tā dotu. Vai var ar sapratni pieņemt neierobežotu zemes tirgu svešzemniekiem? Ķīna pirms 100 gadiem iznomāja Anglijai Honkongu uz 99 gadiem un šodien to atgūst. Krievijas cars, tukšo kasi lāpīdams, pārdeva Alasku amerikāņiem. Uz visiem laikiem. Vai savu senču zemi arī mēs par grašiem, par ielāpa tiesu pārdošim? Un mežus par sertifikātiem pasviedīsim biznesmeņiem?

Nevar taču teikt, ka ar lauksaimniecību viss ir normas robežās, ja lauksaimnieki zaudē motivāciju ražot!

Tādā situācijā dabīgi rodas jautājums: kā dzīvot un rīkoties tālāk?

Uz to skaisti atbildēja Rainis: «Tas spēks, ko neredz pilienā,

Top liels un varens kopumā.»

Vai isāk sakot: APVIENOSIMIES! Meklēsim padomu un atrisinājumu kopā. Nav mums jāizgudro neko jaunu, ja ir labs diezgan arī vecais, piemēram, Latvijas Zemnieku savienība. Jau vēsturiski tā ir pārstāvējusi lauku intereses. Tā tam jābūt arī turpmāk. Tikai mums pašiem nav jāstāv malā. Atcerēsimies teicienu: «Ja ne es, tad kurš?

Ja ne šodien, tad

kad?»

Lauku atbalsta apvienība, kura izveidojās, apvienojoties Vidzemes iniciatīvas grupai ar ropažniekiem un pievienojoties 16 rajonu pārstāvjiem, aicina lauksaimniekus, pārējos lauku un mazpilsētu iedzīvotājus 1997.g.30.aprīlī no pl.16.00 līdz 18.00 piedalīties brīdinājuma protesta akcijā. Tas neprasis daudz laika, tikai sapratni un gribu būt cīnītājiem par labākiem laikiem.